

САМОРЕГУЛИРАНОТО УЧЕНЕ – ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВО КЪМ АКАДЕМИЧНАТА СРЕДА И ПОКАЗАТЕЛ ЗА КАЧЕСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО

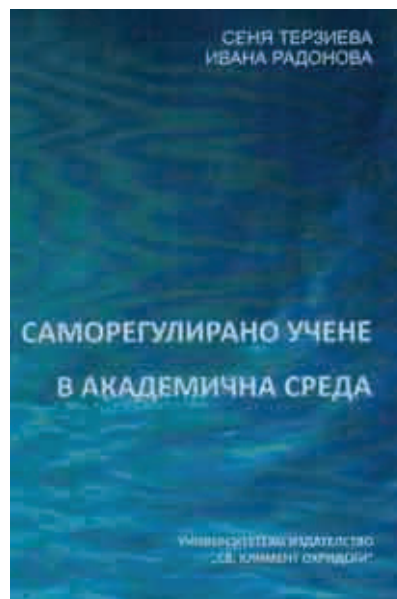
Сеня Терзиева, Ивана Радонова. *Саморегулирано учене в академична среда*. София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2015, 205 с.

Илиана Петкова

Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Европа отдавна обсъжда проблемите на образованието и документите, които се приемат, показват стремежа към отстояването му като най-важна обществено-икономическа сфера. Бързите темпове на развитие на обществото и социалните промени, които го съпътстват, налагат търсенето на по-ефективни и ефикасни подходи, форми и методи на обучение. Личностноориентираният подход все повече завладява образователното пространство. Саморегулираното учене може да се приеме като една негова трансформация или част от него. То отдавна е прието и като еквивалент на призива на Жак Делор „да се научим на учим“, което го прави интересен феномен за изследване.

Монографичното изследване на Сеня Терзиева и Ивана Радонова „Саморегулирано учене в академична среда“ е предизвикателство както към теоретиците по проблемите на висшето образование, така и към реализиращите обучение в университетските аудитории преподаватели. Книгата съчетава както задълбочен теоретичен анализ, така и богат



емпиричен материал, които по безспорен начин доказват както актуалността на темата, така и уменията на авторите да откриват и решават образователни проблеми. На българския пазар липсват самостоятелни изследвания, посветени на саморегулираното учене, а обвързването му с висшето образование прави творбата още по-интересна и необходима. Авторите демонстрират отлично познаване на нормативната европейска и българска документация в сферата на висшето образование. Подробното представяне същността на Европейската система за трансфер на кредити (ЕСТК) и нейното приложение в български условия не е самоцелно, а насочено към доказване на възможностите ѝ за повишаване на качеството на образование. За тях тя може да се използва „като инструмент и механизъм за трансфер във все по-интернационализираното образователно пространство, а нейното прилагане има своите педагогически и методически основания“.

„Рисувайки“ образа на съвременния студент, С. Терзиева и Ив. Радонова обосновават защо са избрали да изследват саморегулираното учене в академична среда. Те правят и подробен анализ на обучението, ориентирано към студента (“student centered learning”¹⁾), възприето от различни автори като подход към едно по-качествено образование. Авторите изповядват идеята, че „ЕСТК дава на студентите свободата да моделират своите курсове и да избират определени единици от учебната програма и дори да го правят в различни университети в случаите, когато участват в програми за мобилност“. Анализът на проведени изследвания, описването на стратегиите на саморегулирано учене, обвързването им с трансфера на кредити и качеството на образование са ключовата част от теоретичния обзор. Позоваването на водещи изследователи на саморегулираното учене (J.Biggs, B.J. Zimmerman, C.A. Wolters, P.R. Pintrich, G.P.Scott и др.) придава задълбоченост и всеобхватност на изследвания проблем. На базата на широкия и задълбочен теоретичен анализ авторите извеждат осемкомпонентен модел на саморегулирано учене, който предлагат да бъде използван като специфична рамка за развитие на образователната среда в академичните институции.

Проведеното емпирично изследване и анализът на данните са насочени към доказване на мястото на саморегулираното учене във висшето образование и ролята му за ефективните резултати от неговото включване в образователния процес. Средата за реализиране и целевата група са студенти от Химикотехнологичния и металургичен университет в София. В стремежа си да бъдат полезни на по-широк кръг читатели, авторите предлагат методически решения, показват пътища и начини за приложението му. Те убедително доказват тезата си, че саморегулираното учене е феномен, свързан с метакогнитивността, мотивационната и поведенческата активност на учащия се и заслужава вниманието на специалистите и широк кръг читатели.

БЕЛЕЖКИ

1. Stakeholder Forum Leuven' Student Centered Learning An Insight Into Theory And Practice, 2010.

**SELF-REGULATED LEARNING – CHALLENGE TO ACADEMIA
AND BENCHMARK FOR QUALITY OF EDUCATION**

✉ **Dr. Iliyana Petkova, Assoc. Prof.**
Faculty of Pedagogy
University of Sofia
E-mail: i_petkova@abv.bg